

brande orchis, Morgenster, Harlekijn, Muggeorchis, Esparcette, Zonneroosje, Soldaatje, Rapunzelklokje, Bergnachtorchis, Graslentie, Bloedooivaarsbekje, Aapjes orchis, Hond-

kruid, Hommelorchis, Gevlekt havikskruid, Asperge orchis, Spinneorchis, Witte rapunzel en Wondklaver. Na beide sprekers bedankt te hebben

voor hun bijdragen en uitdrukking te hebben gegeven aan de algemene bewondering van de fraaie dia's, sloot de voorzitter de bijeenkomst.

Jaarverslag 1985

Verslag van de secretaris

Op 31 december 1985 telde het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg 808 leden, 34 minder dan op 1 januari van het verslagjaar. Gelukkig lijkt deze afname vooralsnog geen tendens te zijn gezien de lichte groei (32 leden) die het Genootschap in het vorig verslagjaar doormaakte. Het Natuurhistorisch Maandblad werd aan 1009 adressen verstuurd: naast leden ook aan abonnees en instellingen en verenigingen waarmee het Genootschap een ruilverkeer van tijdschriften onderhoudt. In de loop van het verslagjaar zijn in overleg met het Natuurhistorisch Museum Maastricht de door ruilverkeer verkregen tijdschriften echter op hun waarde voor de bibliotheek van het Museum beoordeeld hetgeen geleid heeft tot het opzeggen van een aantal ruilvereenkomsten en het afstoten van een deel van het tijdschriftenbestand van de bibliotheek van het Museum.

In 1985 waren binnen het Genootschap studie- en werkgroepen actief op het gebied van planten, vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen, vlinders, kevers, spinnen, paddestoelen, bomen en onderaardse kalksteengroeven. De resultaten van de gezamenlijke studie leidde tot tientallen artikelen in o.a. het Natuurhistorisch Maandblad en in periodieken of jaarverslagen van de studiegroepen zelf. Enkele studiegroepen zijn bovendien nauw betrokken bij ambtelijk overleg inzake beheer en bescherming van natuur en milieu in Limburg.

De kringen in Heerlen, Maastricht en Venlo mochten zich nog steeds verheugen in een grote belangstelling voor de door hen georganiseerde (doorgaans maandelijks) bijeen-

komsten en excursies.

Het Bestuur van het Genootschap bestond in het verslagjaar uit mevrouw C. Adams-Kaastra (penningmeester), de heren G. van Beek (vanaf 2 juni), A.J.J. Broen, W.F. Bult (tot 2 juni), C. van Geel, D. Th. de Graaf (secretaris), L.G.M. Hensels, mevrouw M. Lejeune (vanaf 2 juni), en de heren A.J.W. Lenders, A.J. Lever (vice voorzitter), G.J.M. Roelofs (tot 2 juni), J.M.C.P. Schoonen (vanaf 2 juni), P. Spreuwenberg, C.A.J. Thissen (2e secretaris), W.G.L.M. Vergoossen en F.S. van Westreenen (voorzitter). Het Bestuur kwam in het verslagjaar 5x bijeen; daarnaast vergaderde het Dagelijks Bestuur (bestaande uit de hiervoor met functie genoemde bestuursleden) enkele malen over de lopende zaken binnen de vereniging, om de andere bestuursvergaderingen voor te bereiden en om besluiten uit te voeren.

De heer A.G.M. Koomen verzorgde als volontair medewerker de ledenadministratie die in het verslagjaar verder geautomatiseerd werd.

De heer W.J.C.M. Ganzevles coördineerde de werkzaamheden van de Vogelstudiegroep en beheerde het omvangrijke door Genootschap en Vogelwacht Limburg aangelegde waarnemingsarchief.

Het verslagjaar stond voor een groot deel in het teken van het 75-jarig jubileum van het Genootschap. Een lustumcommissie bestaande uit de heren A.J.J. Broen, C. van Geel, D.Th. de Graaf, C.A.J. Thissen, G.L.M. Vergoossen en F.S. van Westreenen bereidde de jubileumactiviteiten voor en coördineerde de voorbereidende werkzaamheden. Een van de hoogtepunten vormde het in samenwerking

met de Koninklijke Nederlandse Botanische Vereniging en het Natuurhistorisch Museum Maastricht op 2 en 3 mei georganiseerde internationaal symposium "Wilde Flora Bedreigd! Beschermd?" Aan dit door minister J.G.M. Braks geopende symposium namen ruim 240 deskundigen en belangstellenden uit 5 landen deel. Het verslag van het symposium (verschenen als afl. 3-4 van Reeks XXXV van de Publicaties van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg) met daarin een twintigtal aanbevelingen voor beter beleid inzake de bescherming van de wilde flora werd onlangs aangeboden aan de heer L.M. Vonhoff, Voorzitter van de Natuurbeschermingsraad. Een tweede hoogtepunt in het jubileumjaar vormde de uitgave (in samenwerking met de Vogelwacht Limburg) van het boek "Vogels in Limburg". Leden van de Vogelstudiegroep en de Vogelwacht Limburg hebben in deze nieuwe Limburgse "avifauna" het resultaat van bijna 10 jaar intensief (veld)onderzoek gebundeld waardoor na verwerking van oudere gegevens weer een actueel beeld is ontstaan van de vogelstand in de provincie Limburg. Het eerste exemplaar van dit (landelijk door uitgeverij Ef & E te Thorn gedistribueerde) boek werd tijdens de jubileumviering op 23 november overhandigd aan de Commissaris der Koningin in Limburg, de heer J. Kremers.

Tijdens deze jubileumviering werden het Genootschap ook tal van kadoos aangeboden waarvan hiervan slechts enkele worden genoemd. Niet onvermeld mag blijven het kado van Zonta International, een cheque ter waarde van f 7.800,— bestemd voor uitbreiding van het computersysteem van het Genootschap. Uit handen van de

directeur van het Natuurhistorisch Museum Maastricht ontving het Genootschap een fraai informatiepaneel over het Genootschap dat een opvallende plaats in de hal van het Museum was toebedacht. Tenslotte moet vermeld worden het kadoo van een van de oudste leden van het Genootschap, de heer P. Wagenaar Hummelink: 10 ingebonden jaargangen van het Zeitschrift für Karst und Höhlenforschung.

In samenwerking met het Museum kwam een speciale jubileumtentoonstelling tot stand waarin alle studiegroepen iets lieten zien over hun werkzaamheden waardoor een goed en modern beeld ontstond van het jubilerende Genootschap. Met name de heren E. de Grood en A. Terlingen en W. Vergoossen hebben hiervoor veel werk verzet. Bovendien droegen alle studiegroepen bij aan een speciale jubileumuitgave van het Natuurhistorisch Maandblad waarin bovendien

enkele artikelen waren opgenomen over de geschiedenis van het Genootschap en een van haar grondleggers, Rector J. Cremers. Tijdens de feestavond tenslotte kon de eerste Rector Cremers Penning worden overhandigd aan de heer J. Hermans te Linne.

Ook in 1985 werden aan (studiegroepen van) het Genootschap weer aanzienlijke incidentele subsidies toegekend, o.a. ten behoeve van de uitgave van Publicaties, de aanleg en het onderhoud van voortplantingspoelen voor amfibieën en de restauratie van onderaardse kalksteengroeven.

Het Prins Bernhard Fonds stelde opnieuw een subsidie beschikbaar voor het onderzoek naar de invloed van de dominantie van de grassoort *Brachypodium pinnatum* op de Zuidlimburgse kalkgraslanden. De heer R. Bobbink kon hierdoor, gedetacheerd bij de Vakgroep Botanische Oecologie van de Rijksuniversiteit Utrecht, dit onder-

zoek, dat uiteindelijk moet resulteren in een beheersadvies, continueren.

Ten behoeve van de ontwikkeling van computerprogramma's voor de verwerking van waarnemingen liepen weer enkele studenten van de HEAO te Sittard en de HTS te Heerlen stage bij het Genootschap waar de heer J. den Boer hen begeleidde. Mede dankzij de eerder vermeldde gift kon de computer-apparatuur aanzienlijk worden uitgebreid zodat nu efficiënter kan worden gewerkt.

Terugziend op 1985 kan gesteld worden dat het een jaar is geweest waarin het Genootschap op heel verschillende wijzen heeft laten zien waartoe het in staat is én wat het in de afgelopen 75 jaar tot stand heeft gebracht.

D.Th. de Graaf,
Secretaris.

Financiële gegevens

Balans					
Activa	1-1-1985	31-12-1985	Passiva	1-1-1985	31-12-1985
1. Vlottende activa			1. Voorzieningen		
1.1 voorraad literatuur	f 934,95	f 358,15	1.1 Avifauna	f 27.000,—	f —,—
			1.2 Jubileum N.H.G.	6.667,—	—,—
2. Vorderingen op korte termijn			1.3 Aanschaf randapparatuur		
2.1 vooruitbetaalde kosten	f 565,04	f 32,—	Mark IV	4.811,32	3.711,32
2.2 nog te ontvangen subsidie			1.4 meerjarige publicaties	4.701,51	—,—
Provincie Limburg	—,—	9.270,—		f 43.179,83	f 3.711,32
2.3 nog te ontvangen subsidie					
Gemeente Maastricht	920,—	3.884,—	2. Schulden op korte termijn		
2.4 debiteuren	3.081,37	24.831,95	2. 1 vooruitontvangen contributies	f 105,—	f 1.281,—
	f 4.566,41	f 38.017,95	2. 2 vooruitontvangen inschrijfgelden	—,—	—,—
			2. 3 nog te besteden subsidie		
3. Liquide middelen	f 106.586,44	f 89.154,18	poelenaanleg	11.735,—	61.285,—
			2. 4 nog te besteden subsidie		
4. Nadellg saldo 1985	f —,—	f 3.477,30	kalkgraslandenonderzoek	1.041,35	312,81
			2. 5 nog te besteden subsidie		
			vleermuisreservaten	7.965,—	1.450,—
			2. 6 nog te besteden subsidie		
			publicaties	4.350,—	3.600,—
			2. 7 nog te besteden subsidie		
			ontwikkeling vrijwilligerswerk	4.618,92	1.969,10
			2. 8 nog te besteden subsidie		
			"Nationaal Landschap		
			Mergelland"	20.812,80	9.728,35
			2. 9 Te restitueren subsidie		
			Provincie Limburg	1.000,—	—,—
			2.10 Crediteuren	16.679,90	47.670,—
				f 68.907,97	f 127.296,26
	f 112.087,80	f 131.007,58		f 112.087,80	f 131.007,58

Exploitiatierekening 1985

Baten

	exploitatie 1984	begroting 1985	exploitatie 1985
1. Provinciaal subaldie	45.000,—	46.350,—	46.350,—
2. Subaldie Gemeente Maastricht	3.252,—	3.420,—	2.964,—
3. Vergoeding ruitverkeer	19.000,—	19.000,—	19.000,—
4. Contributies en giften	32.436,50	35.600,—	36.465,—
5. Verkopen	11.831,83	30.000,—	40.596,35
6. Overige Inkomsten	5.586,29	1.145,—	3.125,03
7. Publicaties			
per 1-1-1985 nog te besteden	—,—	—,—	1.350,—
ontv. subsidies en bijdragen '85	2.500,—	44.000,—	36.150,—
aanwending voorz. Avifauna	—,—	27.000,—	27.000,—
	2.500	71.000,—	64.500,—
8. Poelenaanleg			
per 1-1-1985 nog te besteden	27.000,—	—,—	11.250,—
ontvangen subsidie 1985	21.075,38	—,—	67.883,59
	48.075,38	—,—	79.133,59
9. Nationaal Landschap Mer- gelland			
ontv. subsidie Prov. Limburg	23.850,—	—,—	—,—
aanw. nog te besteden subsidie	—,—	—,—	11.084,45
	23.850,—	—,—	11.084,45
10. Kalkgraslandonderzoek			
aanw. nog te besteden subsidie	4.088,20	—,—	728,54
11. Vleermulareaervaten			
aanw. nog te besteden sub- sidie 1-1-1985	—,—	—,—	7.965,—
ontv. subsidie Min. v. L. + V.	3.465,—	—,—	804,40
	3.465,—	—,—	8.769,40
12. Ontw. vrijwilligersbeleid			
ontv. subsidie Prov. Limburg	8.000,—	—,—	—,—
aanw. nog te besteden sub- sidie 1-1-1985	—,—	—,—	2.649,82
	8.000,—	—,—	2.649,82
13. Hamsteronderzoek			
ontvangen subsidie	1.000,—	—,—	3.000,—
14. 75 jarig jubileum			
subsidie	—,—	3.333,—	—,—
aanwending voorziening	—,—	6.667,—	6.667,—
	—,—	10.000,—	6.667,—
15. Symposium Wilde Flora	—,—	—,—	22.572,25
16. Exploitatie tekort	—,—	2.200,—	3.477,30
	208.085,20	218.715,—	351.082,73

Lasten

	exploitatie 1984	begroting 1985	exploitatie 1985
1. Drukkoaten maandblad	62.385,15	72.100,—	65.480,84
2. Drukkoaten publicaties	8.578,25	89.000,—	94.547,15
3. Verzendkosten	14.965,55	15.700,—	14.816,15
4. Bureaukosten	8.743,75	8.700,—	14.731,98
5. Kosten bijeenkomsten	16.097,34	16.000,—	13.085,42
6. Beatuur en redactie	1.392,13	3.200,—	1.054,86
7. Overige uitgaven	2.701,82	4.015,—	2.418,68
8. Poelenaanleg			
uitgaven poelenaanleg	36.365,85	—,—	18.300,—
nog te best. subsidie 1985	11.735,—	—,—	60.800,—
	48.100,85	—,—	79.100,—
9. Nationaal Landschap Mer- gelland			
uitgaven	3.037,20	—,—	11.084,45
nog te besteden subsidie	20.812,80	—,—	—,—
	23.850,—	—,—	11.084,45
10. Kalkgraslandonderzoek			
uitgaven 1984 c.q. 1985	4.088,20	—,—	728,54
11. Vleermulareaervaten			
nog te besteden subsidie 1984	3.465,—	—,—	—,—
uitgaven 1985	—,—	—,—	8.769,40
	3.465,—	—,—	8.769,40
12. Ontw. vrijwilligersbeleid			
nog te besteden subsidie	4.618,92	—,—	—,—
uitgaven 1984 c.q. 1985	3.381,08	—,—	2.649,82
	8.000,—	—,—	2.649,82
13. Hamsteronderzoek			
uitgaven 1984 en 1985	1.015,65	—,—	3.000,—
14. 75 jarig jubileum			
uitgaven 1985	—,—	10.000,—	7.398,28
15. Voorzeningen	4.701,51	—,—	—,—
16. Symposium Wilde Flora	—,—	—,—	32.217,16
	208.085,20	218.715,—	351.082,73

C. Adams - Kaastra, penningmeester

Verslag van de
hoofredactie

In 1985 bestond de redactie uit mevrouw Drs. F.N. Dingemans-Bakels en de heren J.A.M. Heerkens Thijssen, Drs. H.P.M. Hillegers, Drs. A.W.F. Meijer, W. Ogg, Ir. J. den Boer, Drs. D.Th. de Graaf en Dr. A.J. Lever. Bei-

de laatste traden op als hoofdredactie en verzorgden tevens de vormgeving. Evenals voorgaande jaren werd de druk verzorgd door de firma Stereo + Grafia te Maastricht.

In 1985 verschenen 11 afleveringen van het Natuurhistorisch Maandblad, waarvan 1 dubbelnummer, met in totaal 244 pagina's. Bijzondere vermelding verdient het 52 pagina's tellende novembernummer, dat verscheen ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van het Genootschap. Het geeft een beeld van het verleden en heden van de vereniging, terwijl ook een vooruitblik niet ontbreekt. In de gehele 74-ste jaargang verschenen 49 hoofdartikelen, daarnaast een groot aantal korte

mededelingen en boekbesprekingen. Hoewel het de redactie geen moment aan copy heeft ontbroken, bestond er toch een chronisch gebrek aan artikelen van ca 1-3 pagina's.

In 1985 verscheen in de reeks Publicaties van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, als reeks XXXIV, afl. 1-5 (1984) 'De Bemelerberg'; een bundel artikelen over de natuur- en cultuurhistorische betekenis van een droog schraalland-reservaat in Zuid-Limburg'. Voor deze publicatie werden financiële bijdragen ontvangen van het Provinciaal Bestuur van Limburg in het kader van het Proefgebied Nationaal Landschap Mergelland, de Stichting Het Limburgs Landschap en de Gemeente Margraten.

In reeks XXXV verscheen als afl. 5-15 de lustrum-uitgave van het Genootschap 'Vogels in Limburg'. Het eerste

exemplaar hiervan werd, tijdens de lustrumviering op 23 november 1985, aangeboden aan de Gouverneur van de Provincie Limburg, de heer Dr. J. Kremers. De publicatie kwam tot stand in nauwe samenwerking met de Vogelwacht Limburg. De omvangrijke uitgave (224 pagina's) werd financieel ondersteund door het Algemeen Burgerlijk Pensioen Fonds, Bates Cepro bv, Blythe Colours bv, Bos Vogelvoederfabriek bv, BV v/h Fabrieken C.J. van Houten en Zn., Eerste Nederlandse Cement Industrie nv, Elisabethtichting, Koninklijke Brand's Bierbrouwerij bv, Koninklijke Sphinx nv, Papierfabriek Roermond bv, Stereo + Grafia Offset Drukkerij, Stichting Fonds voor Sociale Instellingen, Thomas Regout nv, Volvo Car Productions Born en het Wereld Natuur Fonds-Nederland.

In 1985 werden voorbereidingen ge-

troffen voor de Publicatie reeks XXXV, afl. 1-2 'Het dal van de Hohn; vegetatie en bodem van een natuurgebied in Noordoost-België' (inmiddels verschenen in februari 1986) en reeks XXXV, afl. 3-4 'Wilde flora bedreigd! Beschermde?; verslag van het symposium te Maastricht op 2 en 3 mei 1985' (inmiddels verschenen in maart 1986). Tenslotte verscheen onder verantwoordelijkheid van de redactie de uitgave 'Groen Maastricht'. Deze uitgave kwam tot stand in samenwerking met het Natuurhistorisch Museum Maastricht en de Afdeling Groenvoorzieningen van de Dienst Openbare Werken van de Gemeente Maastricht. Financieel werd deze uitgave ondersteund door een subsidie van het Ministerie van Landbouw en Visserij in het kader van het project Natuur in de Stedelijke Omgeving.

A.J. Lever

Verslag van de Algemene Ledenvergadering van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg op 1 juni 1986 te Venlo

Deze jaarvergadering werd door 23 leden onder wie 10 bestuursleden bijgewoond. Berichten van verhindering waren er van de bestuursleden van Geel en Lever en van de leden Blink, den Boer en van der Coelen.

Namens de Kring Venlo - de vrienden der natuur - heette de heer D. Cruysberg het Genootschap welkom. Aan de hand van de topografische kaarten van 1965 en 1975 gaf hij alvast een inleiding op de middagexcursie in het aan Venlo grenzende Duitse gebied. Hoe aantrekkelijk het geschetste vooruitzicht ook was, de vergadering zou toch royaal de ervoor gestelde tijd overschrijden.

Aan het openingswoord van de voorzitter van het Genootschap lag dat niet. Hij memoreerde kort het succesvol verlopen jubileumjaar met zijn vele activiteiten en richtte meteen de blik op de nabije toekomst, alweer een jubileum: nu 75 jaar Maandblad. De aanwezige hoofdredacteur stelde in elk geval een speciaal nummer aan het einde van dit jaar in het vooruitzicht.

Het verslag van de Algemene Ledenvergadering 1985 in de Mariapeel - reeds gepubliceerd in het Maandblad van augustus j.l. - werd goedgekeurd.

De jaarverslagen

Van de penningmeester

De omvang en gedegenheid van dit werkstuk waarvan een samenvatting elders in dit Maandblad is opgenomen, hadden op de heer P. van Nieuwenhoven veel indruk gemaakt. Hij herinnerde zich dan ook nog de tijd dat de penningmeester alles op één blaadje kreeg. Op een vraag van Mevrouw Dormaar over de tegenvallende subsidie van de provincie antwoordde de voorzitter dat van die zijde ook nog steun gegeven is aan vrijwilligerswerk en aan verscheidene projecten. De heer Besjes kreeg van de hoofdredacteur over de afwikkeling van de verkoop van de Avifauna de geruststelling dat tussen de drie deelnemers is vastgelegd dat niemand tegen lagere dan de vastgestelde prijs zal verkopen zonder overleg met de anderen. De

penningmeester stelde dat het geringe nadelig saldo voor een jubileumjaar niet onrustbarend is, terwijl de voorzitter dit nadelig saldo aangreep om voor de komende jaren aan te bevelen dat ieder zijn activiteiten tracht uit te voeren met blijvende aandacht voor kostenbesparing.

Het financiële jaarverslag werd goedgekeurd.

Van de secretaris

De belangrijke rol die de computer in het leven van het Genootschap is gaan spelen werd door de secretaris toegelicht. Naast het gebruik voor de wetenschap (zie Maandblad, mei 1986) is ook het administratief gebruik niet meer weg te denken.

Ten aanzien van de Genootschaps-tentoonstelling, die tot half juli in Brunssum is, vraagt de voorzitter zich af of ook in Midden- of Noord-Limburg een locatie voor deze presentatie zou kunnen gevonden worden.

Het verslag van de secretaris (zie elders in dit Maandblad) werd goedgekeurd.